

DAVANT L'ESTATUT

Lluís Bello posa en descobert les baixes maniobres de la Lliga

A "Luz", de Madrid, Lluís Bello publica l'article, titulat "En guerrilla", que a continuació reproduïm:

"Por hostilizar a la izquierda catalana, el señor Estelrich, catalanista del señor Cambó, no ha visto inconveniente en disparar contra el Estatuto de Cataluña, que es, a mi juicio, disparar contra Cataluña. Ni en hacerlo desde Madrid; estrategia, por una parte, heroica, pues aquí pronto queda en evidencia; y por otra parte, desafortunada, pues no hay ninguna ventaja en que los disparos suenen más ni en situarse demasiado lejos del blanco. El Estatuto, acuerdo entre partidos. No entre Cataluña y el Estado español. Así lo juzga el señor Estelrich, preparándole una plataforma revisionista a los deudos del señor Cambó y una bandera vistosa que el último amigo de don Alfonso de Borbón en Cataluña acaso tenga la intrepidez de flamear. Imagina alguien en Madrid y en toda España, fuera de Barcelona, que el hombre capaz de aceptar una autonomía vergonzante de manos del Borbón cuando ya planeaba sobre sus destinos la República, puede alzarse ahora con la bandera de la revisión del Estatuto? Ahora, todo. Antes, con la oferta de una sombra de autonomía, estaba dispuesto a fusilar al catalán que diera un grito. Y ahora en Barcelona, en Cataluña, gentes de tan buena fe que quieren seguirle? El revisionismo de nuestras derechas aspira a volver atrás. Restituir unas cuantas cosas al estado anterior. El revisionismo de estas derechas catalanas tendría la ambición contraria: ir más allá del Estatuto. Si los fines políticos fueran los principales para unos y otros grupos, no sé cómo iban a entenderse a la hora de una acción común. Pero como los fines son otros, sé que se entenderán. Todo ello está claro desde Madrid y por eso no nos sorprende ver atacado al Estatuto por los catalanistas. En guerrilla, alguien dispara también desde "La Libertad". ¿Contra el Estatuto? Contra el ministro de Hacienda, señor Carner, por de pronto; pero voluntaria o involuntariamente, contra el Estatuto de Cataluña. La actitud del señor Carner no ha podido ser más digna ni más clara desde el primer día. Al ser nombrados los técnicos asesores de la Comisión de Estatutos en lo referente al título IV: Hacienda — tres por la Generalidad, tres por el Estado —, el señor Carner se excluyó en absoluto de toda inter-

vencción. Los funcionarios del ministerio han facilitado a la representación catalana, y especialmente al señor Virgili, su tarea de acopio de datos. Cada cual ha hecho el trabajo, llegando a formular su informe respectivo y defendiéndose la representación del ministerio ante el aspecto político de cuál va a ser la Hacienda de Cataluña, desglosada de la Hacienda del Estado, asunto de carácter técnico al que en su calidad de técnicos se les encomendó. La cuestión pasa íntegramente a la Comisión de Estatutos y a las Cortes, llamadas, en definitiva, a resolver. Por nada, ni para nada, ha tenido que intervenir el ministro. La misión de los técnicos está cumplida, y ahora, previo estudio que ya encuentra bases de juicio, podrá dar la Comisión dictamen y discutirlo las Cortes, llevando mucho trabajo adelantado. Cuando se censura — en términos de oposición y a sabiendas de que jamás unas Cortes realizaron tanta labor en tan poco tiempo — la supuesta lentitud de las Constituyentes, se olvida, o se descarta sin olvidarlo, ese trabajo minucioso de preparación. En él han sido los informes técnicos aportación indispensable, traída por unos y otros representantes con la premura obligada, pero con la exactitud que esperábamos de su competencia. El punto de vista del Estado fiscal y el de la Hacienda de la región autónoma han de ofrecer, forzosamente, diversidad de perspectivas, y ahí es donde empieza la decisión de las Cortes Constituyentes: en la apreciación de esas diversidades y en el modo de armonizarlas dentro del Estatuto. Cuando el propósito es tan alto y va en él algo que tanto importa a España, los disparos en guerrilla se pierden. Aunque al tirar contra un partido catalán lleguen algunas balas frías al Estatuto de Cataluña, no lograrán otra cosa sino descubrir y localizar a los adversarios por mucha que sea su movilidad. El Estatuto catalán, parte integrante de la Constitución española, fija un espacio libre, abierto a las regiones autónomas. Cataluña sabrá gobernarse de modo que no caiga en manos de ningún grupo, y, desde luego, no creo que vaya nunca a manos de los amigos del señor Estelrich. Como la España republicana que acuerda a Cataluña el Estatuto, no caerá nunca en manos del otro amigo del señor Cambó, que dispara desde su trinchera de "La Libertad".

LUIS BELLO

INTERVIUS DE «LA HUMANITAT»

UNA CONVERSA AMB MANUEL CORDERO

El senyor Cordero, com ja és de suposar, no vol que Catalunya tingui l'ordre públic ni l'aplicació de les lleis socials... — També diu que està satisfet de l'actuació del Partit Socialista en el si del Govern

La República espanyola es disposa a festejar el primer aniversari de la seva instauració. Gairebé al mateix temps el Parlament tancava un primer cicle d'activitat profusa per al país. Quan els historiadors facin sense apassionament el resum de l'obra realitzada en el primer any, hauran de reconèixer que els diputats constituents mereixen bé de la Pàtria. A més de la Llei fonamental, cos jurídic d'on hauran d'emanar totes les solucions futures, hi ha una sèrie de lleis complementàries que atenen en l'accessori l'ordenació de la vida col·lectiva, i sobre el fet en el primer any, queda, perfectament iniciada la labor a realitzar en un futur immediat que s'iniciarà tot just acabí el descans degut al Parlament. En els dies propers, dies de fira per a tots, podrem fruit de l'entusiasme popular, que segurament es desbordarà a Espanya en ones d'optimisme, amb la satisfacció del deure acomplert.

Tan important com l'obra realitzada és el que queda per fer i com que la República no és passat sinó esdevenidor, més que amb un balanç del fet, volem iniciar la nostra col·laboració en aquest gran període (col·laboració que ens enorgulleix, perquè sentim a Catalunya en la seva entesa i en la seva personalitat més íntima), guaitant quicòm d'aquest esdevenidor. Més que discórrer pel nostre propi compte, que encara el nostre humil nom periodístic no ha assolit categoria per a semblant cosa, volem servir als lectors del gran diari, portant a les seves columnes l'opinió dels qui pel seu valor polític nascut dels seus mereïments o de la seva significació, puguin oferir expressions d'interès.

El primer a qui ens feu possible requerir, ha estat el senyor Manuel Cordero, del Comitè directiu de la minoria socialista, grup que per la seva extensió i pel definit del seu credo, té a la Cambra la màxima importància. Per altra part, la personalitat del diputat socialista, està ben coneguda. Entre els dirigents de la Unió General de Treballadors i del Partit Socialista, la seva personalitat acusa destacats perfils. En la formació del partit socialista concorren dues classes d'homes: uns de tipus intel·lectual, que aporten al partit la seva cultura i que són, podríem dir, els adaptadors a la realitat nacional, del sentit filosòfic que dona contingut universal al partit. D'altra banda els que destaquen-se de la massa obrera, convívint amb ella, es fan els interpres de les seves aspiracions i en col·laboració amb els primers, cerquen la fórmula política que permeti la realització d'aquelles. Entre aquests, potser el senyor Cordero sigui el més destacat.

Heu-vos ací les seves paraules que tenen el valor d'una improvisació. Aconseguides en un a part de la seva actuació parlamentària:

— Hem de parlar primer, de l'Estatut català? Com veu vostè el problema de Catalunya?

— Com a home de consciència socialista considero un error fer ressorgir i revivir els vells sentiments nacionalistes. Una de les major dificultats que ha creat el Tractat de Versalles per a resoldre el problema econòmic d'Europa fou el que ha augmentat enormement les fronteres i, per tant, les duanes. Cada duana és un obstacle meravellós per a crear interessos artificials, que es confonen amb l'interès nacional no essent-ho. Des d'aquest punt de vista, doncs, el meu pensament va envers la universalització de la vida col·lectiva dels pobles. Això no m'impedirà veure i comprendre el problema de Catalunya. Crec que Catalunya té dret a fruit d'una autonomia política i administrativa en tots aquells problemes que afecten la seva vida interior, que no tinguin conèxio solidària amb el de la resta de la vida nacional. Teneu legítim dret a parlar i ensenyar la seva llengua; a fomentar la seva cultura típicament catalana, però l'Estat, que representa la integritat dels interessos materials i morals de la unitat nacional no pot ni deuen renunciar a exercir a Catalunya aquelles funcions i serveis de caràcter general que serzeixen a la comunitat d'interessos de tots els espanyols.

— Com sent vostè el problema de l'idioma com a instrument de cultura?

— Bilingüisme en l'ensenyança? Per què no? Això ja-cilitaria el camí de que els nois aprenguin més aviat el castellà. Encara que jo, com a gal·lec, sé que a les escoles del meu país no s'ha plantejat mai aquest problema. Els nens parlen en la seva llengua nadiua, però reben l'ensenyança en castellà. I això els salva per a caminar pel món a la recerca dels mitjans de vida. Sabent el castellà s'eixampla per a ells la terra, ignorant-lo se'ls ja petita. Per als obrers l'idioma no és un sentiment, és un instrument de treball per a guanyar-nos la vida.

— A qui correspon, al vostre judici, la legislació social una vegada concedida a Catalunya l'autonomia?

— La legislació social ha d'ésser obra de l'Estat, el

mateix en la seva confecció que en la seva aplicació. Els obrers catalans perdrien molt si l'Estat delegués a la regió aquestes funcions. No oblidem que en el règim capitalista els interessos econòmics governen i manen. El capitalisme català és profundament reaccionari i intransigent. Hi haurà qui cregui que ha perdut tota preponderància política, però s'equivoquen els qui això pensin. La seva influència política està quebrantada, però no venuda. Instituint el règim autònom recobrarà moment el seu poder i l'imposarà. I això és perillós. Contra aquest perill s'han de lluitar eficaçment la massa obrera organitzada sindicalment en la U. G. T. i políticament en el Partit Socialista.

— I el manteniment de l'ordre públic?

— En això la meua opinió és terminant. L'Estat no pot renunciar a exercir aquesta funció en lloc. Podrà delegar algunes funcions a la regió, però no pot rompre la unitat de comandament en l'exercici d'aquest servei. Ni els convé tampoc als catalans, i sinó el temps ho dirà.

— És diu que es tracta d'armonitzar les diferències entre els tècnics per tal d'arribar a solucions de concòrdia en l'aspecte econòmic.

— No sé si hi ha diferències entre els tècnics de l'Estat i els de l'Esquerra sobre el problema econòmic. Si n'hi ha, no les coneix fonamentalment. De totes maneres és (vidriós) el tema. Ha de procurar-se una solució harmoniosa, amb la menor discussió possible per a no aprofundir diferències. Els serveis que l'Estat encomana a la regió ha de dotar-los bé perquè es puguin prestar. Però l'Estat no pot quedar-se sense recursos per a complir els seus fins. En aquest moment de penúria econòmica, herència maledica que ens deixà la monarquia, a tots se'ns imposa sacrificis. I jo tinc el convenciment que Catalunya no deixarà de fer els que li corresponguin.

— Parlem de política general. Us satisfà el fet fins ara pel partit socialista en el Govern de la República?

— Estic plenament satisfet de l'actuació del Partit dintre del Govern. Quan s'inicià la revolució jo tenia consciència del que s'anava a fer i del que es podrà fer. Sabia que no anàvem a fer una revolució socialista, sinó burgesa, d'orientació democràtica i social. Les meves ambicions idealistes no tenen límit, i no estan, per tant, satisfetes, però tampoc defraudades. S'ha fet el que s'ha pogut, tenint en compte la realitat de la vida econòmica i cultural del país, però el que a mi més em satisfà és que s'ha obert el camí a realitzacions futures de transcendència social il·limitada. Per als republicans la República és el fi de les seves aspiracions, per als socialistes el començament d'un període d'evolució històrica, que ens condurrà a la victòria plena del nostre ideari. Això indica ben clarament que la lluita del proletariat, no sols no ha acabat, sinó que ara s'agilitarà més. En el règim monàrquic el capital i el treball es trobaven davant per davant, però la Monarquia, que com a institució oligàrquica era una enorme dificultat per a l'evolució i el progrés del país plantejava un problema previ, de canvi de règim, que distreia i apartava del veritable camí de les seves reivindicacions a una gran multitud de treballadors. Ara, desgranada la Monarquia, burgesia i proletariat es troben davant per davant, en un cos a cos de fons i dramàtica emoció. I la lluita serà més activa. Convindria que fos més humana. El Socialisme farà tot el que pugui per aconseguir-ho. Seguirà la mateixa conducta la burgesia? Ho dubtem.

— Quin camí seguirà el Socialisme després que siguin dissoltes les Cortes?

— No en tinc més que un — ens diu el senyor Cordero —, el d'actuar d'acord amb la realitat que li ofereixi la política nacional. Penso que per aleshores s'hauran format nous partits de dreta republicana. La nostra força política, encara que disminuïri un xic en l'extensió, guanyarà en intensitat. Espero que sigui possible la formació de coalicions de govern netament republicanes. Aquest és a més, el meu fervent desig. Aleshores el Partit Socialista quedarà a l'oposició, de la qual en sortí en el període revolucionari fent un gran sacrifici en interès del país. I des de l'oposició treballarà per orientar la política nacional amb rumb decidit envers solucions socialistes, ja que les permet la nova constitució. Si els governs burgesos les realitzen això anirà guanyant el país, si no les realitzen es convertirà en un programa mínim del nostre Partit que li farà guanyar la confiança de la major part del país per a governar amb plens poders. Poc ha de viure qui no vegi realitzar-se aquest pronòstic.

Aquestes han estat, sense veladures ni fingiments, las paraules del senyor Manuel Cordero.

GUTIERREZ DE MIGUEL.

UN AFER ESTRANY

Els francesos tenen por que els hi sigui robat el riu Garona

Ja fa temps LA HUMANITAT es va fer ressò de la por que tenien els francesos de quedar-se sense el riu Garona. Aquesta por la justificaven davant del fet de que s'havia concedit, pel Govern espanyol, autorització a una empresa industrial hidroelèctrica per tal d'aprofitar les aigües de determinat indret del nostre Pirineu, per tal que anessin a fecundar terres aragoneses i es convertissin en llum i força.

Els francesos en quant l'empresa començà a derivar les aigües, s'alarmaren, puix que notaren que el Garona perdria per moments el seu cabdal. Esclatà el fet, s'esbrinà que les aigües del Garona — situades com sap tothom a la Vall d'Aran — rajaven poc, de dret-se que l'origen de dites fonts estava en l'indret d'on es captaven les aigües.

L'afet, portat a la quietat, motivà intervencions oficials. Ara, torna a parlar-se'n. Els habitants de Tolosa estan tan aquests dies, molt alarmats per la manca d'aigua potable. En moltes cases, l'aigua ja no té força per a arribar als pisos una mica enlairats. Hom tem, que dintre de poc la manca d'aigua, sigui total.

Una nota de les autoritats ha respost a la pregunta: ja que atribuir aquesta penúria a principis de primavera, formulada a chor pels habitants de Tolosa: "Com el nivell del Garona està molt baix, el volum de l'aigua destinada a la distribució quotidiana ha sofert una merma important". Explicació que no ha satisfet no ja des del punt de vista positiu,

real, sinó ni tan sols des del punt de vista dialèctic, lògic.

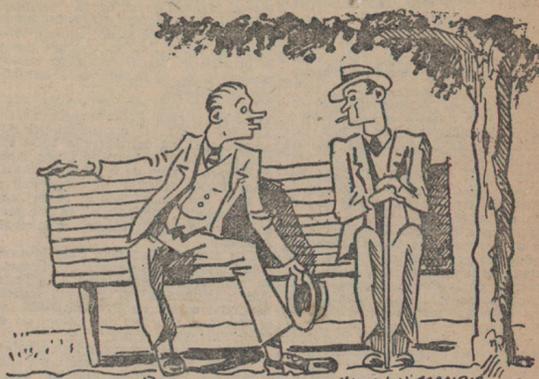
Un gran diari de París consignava que si el volum d'aigua que disminuí no és per causa de sequia, tota vegada que el Garona alimenta el seu cabdal amb les neus eternes del Pirineu, sinó "perquè una poderosa Societat hidroelèctrica d'Espanya ha estat autoritzada pel seu Govern per tal de prendre el corrent abans de la seva entrada a França, amb objecte, no ja de suministrar força a diverses províncies, sinó de regar comarques necessitades, que s'estenen cap l'Ebre".

Reconeix el diari en qüestió que l'impetuós riu netx en la Vall d'Aran, i no entra a França fins el pont del Rey, però, anàgic, les referències directes de Tolosa, notifica que el Consell general de l'ALT Garona i la Cambra de Comerç local s'han dirigit al Govern francès per tal que intervingui en l'afet i acabi la seva informació així:

"El servei hidroelèctric del Sudest ha practicat una investigació, els resultats de la qual confirmen la hipòtesi dita, i heus ací perquè aquest estiu a Tolosa no hi haurà una gota d'aigua per beure".

Ara, senyalem una coincidència curiosa. Un dia d'aquests s'anuncia la sortida de Tolosa d'una caravana autòmobila per tal de "visitar les fonts del Garona", a la Vall d'Aran.

Aquesta visita, té tot l'aspecte d'una visita d'inspecció. Serà així? L'afet del Garona farà, encara, parlar molt. Els francesos no s'han sabent avenir que els robin el Garona...

— Els amos ens volen forçar a treballar el 14 d'abril. — Jo els hi condemnaria a treballs forçats... si això els agrada

INTERVIUS DE «LA HUMANITAT»

El distingit periodista madrileny Gutierrez de Miguel comença avui, la seva col·laboració a LA HUMANITAT, amb una sèrie d'intervius de les personalitats més destacades de la política espanyola, sense excepció de partits ni d'ideologies, respecte de l'Estatut i d'altres problemes d'actualitat política.

Aquests intervius els alternarà LA HUMANITAT amb altres dels polítics catalans. Avui publicuem l'opinió del cap de la minoria parlamentària socialista senyor Cordero, i seguidament parlarem a LA HUMANITAT, l'ex-ministre senyor Nicolau d'Oliver, el ministre de Justícia Ferran de los Rios, el Director General d'Obres Públiques, Josep Salmeron, i el diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya, Antoni Xirau i altres primeres figures de la política.

UNA GRAN ENSARRONADA

El llegat del «Rei dels escombriaires»

Roma, 8. — Havia corregut el rumor, que un tal Girardi, anomenat "El rei dels escombriaires", havia mort a Nova York, deixant una fortuna paludosa en més de quatre milions de lires. Tots els ciutadans italians d'aquest nom (molt comú a Itàlia), s'han presentat a diverses notaries, fent els passos necessaris per tal d'assegurar-se una part del llegat.

Un notari de Venècia, ha obert, per compte del seu client una enquesta, el resultat de la qual, comunicat pel ministeri d'Afers Estrangers, li ha fet saber que tots els consols italians d'Amèrica del Nord, han contestat que no havia mort cap Itàlia del nom de Girardi, que fos "Rei dels Escombriaires" i molt menys multimilionari, que la història devia haver estat inventada per algun bromista i que tots els que es deien parents d'aquest Girardi, es poden portar tranquils que no hauran de pagar diners, ni passar les intranquil·litats que dona el tenir diners al banc...

El tren aeri París-Londres

Le Bourget. — Un dels nous quadrimotors anglesos de servei en la línia París-Londres, ha sortit de Le Bourget a les 12.55, pilotat per Rogers i portant trenta passatgers, dos barmans i un ràtio-mecànic. És el primer cop que un avió surt de Le Bourget amb un nombre de passatgers tant important.

cadadia...

Bulletí del temps

No sabem quin temps feia ahir a Barcelona. Nosaltres erem fora de Barcelona, a un poblet de muntanya. Quinze dies enrera encara hi havia neu en aquest poblet. Ahir hi feia fred, un fred que pelava.

Al cap al tard hi havia un cel molt blau, d'un blau verdós, i lluna nova, una lluna com una fina falda d'argent ajudada en un petit nuvollet blanc, talmunt de cotó fiuix. Damunt les muntanyes quedava un resplendor vermell de sol. A la nit — els carrers sense llum, gràcies a l'actual Ajuntament, en el qual té majoria la Lliga — hi havia al cel, damunt del poble, un liri tremolor d'estels.

Nosaltres sopàvem davant la llar de foc.

El veritable timador

Llegim en la premsa d'ahir al vespre que han estat detinguts dos timadors. Això no és res d'estrany. Cada dia hi ha timadors que cauen en mans de la policia. Aquests, però, són dos timadors excepcionals.

En ésser detinguts han declarat que "si ells actuen és perquè la gent no és honrada. Generalment les seves víctimes ho són per la seva pròpia cobardia, perquè es pensen timar-los a ells. El dia que tothom sigui honrat, ells deixaran d'exercir aquest ofici, però mentrestant compleixen la missió social d'actuar contra la cobardia de la gent..."

I nosaltres, francament, trobem que tenen raó. Moltes vegades és més digna de la presó el timat que el timador.

Els defensors de l'ordre

Gil Robles parla sempre de la moral i l'ordre. Però, cobrant de la República, es dedica a una propaganda intolerable contra la República. I el fruit d'aquesta propaganda és, precisament, el desordre.

Ara ha parlat a Santander i, de resultes del seu parlament, hi han hagut bujades, trets i ferits.

Gil Robles, aquest estrany defensor de l'ordre, podria dir com aquell don Juan Tenorio:

"En donde quiera que voy va el escándalo conmigo."

Si avui visqués, el Tenorio segurament seria monàrquic, hauria cobrat i fet de valent de la dictadura i consolaria contra la República.

EL «PARVULARI FORESTIER»

El bell edifici del "Parvulari Forestier", situat als jardins de Montjuïc, que demà s'inaugurarà solemniament

Vengueren a l'enemic les característiques d'un canó anti-aeri

Marsella, 8. — El matrimoni Baratti, ha estat llargament interrogat, però no ha estat possible tenir dades precises sobre aquest, car aquest afairat està portat amb una gran discreció. Els reconeixements particulars, es pot donar per segur, que els espies han concentrat la seva atenció en el canó anti-aeri, experimentat ara ja poc a Toulon. Aquest canó, havia produït una gran impressió, car el dia en què s'efectuaren les seves proves, va resultar, en els exercicis de tir a altura blanca a 10 quilòmetres; fou la primera vegada que un canó anti-aeri pogué llançar a aquesta distància un projectil.

Es creu que els espies, arribaren a conèixer totes les característiques de canó, i les han tramessos al govern estranger que els empica en aquesto feina.

J. M. FRANCES